

Aan de gemeenteraden van de deelnemende VRU-gemeenten

Datum

12 december 2024

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

Onderwerp

Uitnodiging zienswijze
kadernota VRU 2026

Ons kenmerk

24.0002083

Afdeling

Bestuurlijke zaken

Geachte raad,

Hierbij ontvangt u de kadernota VRU 2026 met daarin de financiële kaders voor de begroting van 2026 als de geactualiseerde begroting voor 2025. De nadruk ligt op ontwikkelingen die van invloed zijn op de hoogte van de gemeentelijke bijdrage. De kadernota is op 2 december 2024 unaniem vastgesteld door het algemeen bestuur. Met deze nota willen wij u tijdig informeren over de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen, zodat u deze kunt meenemen bij het opstellen van uw gemeentebegroting.

Financieel kader

In de kadernota VRU 2026 (zie bijlage A) zijn de financiële effecten van de loon- en prijsaanpassing en de actualisatie van de verdeelsleutel (ijkpuntcores gemeentefonds) opgenomen. Dit leidt tot een verlaging van de gemeentelijke bijdrage in 2025 met € 2,6 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025. Voor 2026 leidt de reguliere loon- en prijsaanpassing tot een stijging van de bijdrage met € 4,2 miljoen.

Ontwikkelingen

Onze regio heeft de afgelopen jaren een aanzienlijke groei doorgemaakt en blijft zich verder ontwikkelen¹. Tegelijkertijd worden de risico's waarmee we te maken hebben steeds groter en complexer. Deze groei heeft tot op heden niet geleid tot een hogere bijdrage aan de veiligheidsregio; zijn we erin geslaagd om dankzij schaalvoordelen, voortdurende verbeteringen en slimme samenwerkingen steeds meer te doen met dezelfde of minder middelen.

Onze organisatie wordt steeds vaker en langduriger ingezet, met name bij crises, terwijl wettelijke verplichtingen en veiligheidseisen toenemen. Daarnaast staan we voor grote uitdagingen door technologische en maatschappelijke veranderingen, krapte op de arbeidsmarkt, hoge inflatie, lange levertijden voor materieel en nieuwe risico's zoals netcongestie, klimaatverandering, verduurzaming en geopolitieke spanningen.

¹ 10% groei in de afgelopen 10 jaar en de komende periode tot 2040 wordt opnieuw een minimale groei verwacht van 10%.

De centrale vraag is: hoe kan de veiligheidsregio in de toekomst meegroeien met de toenemende risico's en veranderende behoeften van onze gemeenten, en tegelijkertijd rekening houden met de financiële draagkracht van de gemeenten?

Om onze taken te blijven uitvoeren en te anticiperen op nieuwe uitdagingen, zijn investeringen noodzakelijk. Sommige risico's vragen nu en in de toekomst om een intensievere of andere aanpak. Na jaren van bezuinigen zijn de mogelijkheden om dit binnen de huidige begroting te realiseren beperkt. Veel ontwikkelingen zijn opgevangen binnen de begroting, zoals recent € 1 miljoen aan weggevallen opbrengsten uit het openbaar meldsysteem. Dit werd mogelijk door overhead te verlagen, onder andere door een kleinere topstructuur. Zo konden we bezuinigingen op primaire taken voorkomen.

Wij zijn de veiligheidsregio met de meeste inwoners en vrijwilligers. Wij zijn trots op de sterke lokale betrokkenheid van al onze brandweervrijwilligers en koesteren het huidige stelsel van vrijwilligheid. We hechten grote waarde aan onze vrijwilligers, beroepskrachten en het fijnmazige netwerk van brandweerposten. Hiermee is de brandweezorg niet alleen robuust, maar ook efficiënt georganiseerd. Uit een benchmark van Berenschot blijkt dat we ten aanzien van de repressieve brandweezorg de op één na laagste personeelskosten per inwoner hebben. Bovendien kunnen brandweerposten in de toekomst functioneren als informatie- en ondersteuningspunten (resilience points) tijdens crises, waarmee ze bijdragen aan een weerbare samenleving.

Financiële uitdaging van gemeenten

De gemeenten staan financieel onder druk door een verwachte daling van de inkomsten uit het gemeentefonds ('ravijnjaar'). Dit dwingt veel gemeenten tot bezuinigingen. Verschillende gemeenten hebben dan ook in hun zienswijze op de begroting 2025 gevraagd om rekening te houden met de financiële situatie van de gemeenten door de stijging van de gemeentelijke bijdrage te beperken of om besparingsopties in kaart te brengen.

Toekomstscenario's

Zoals toegezegd naar aanleiding van de kadernota en begroting 2025 zijn in de afgelopen periode toekomstscenario's ontwikkeld om de benodigde investeringen en besparingsopties in kaart te brengen.

De toekomstscenario's (zie bijlage B) zijn ambtelijk opgesteld. Er heeft nog geen bestuurlijke besluitvorming over plaatsgevonden. Wij vinden het belangrijk om ook dit document met u te delen en u in een vroeg stadium te betrekken. In de uitwerking van de toekomstscenario's zijn we transparant in wat er benodigd is en het laat de huidige kwetsbaarheden in onze organisatie zien.

We willen in de toekomst financieel scherp aan de wind blijven zeilen, maar ook voorspelbaar zijn in wat we doen. Hierin maken we onderscheid tussen:

- Scenario 'op orde': Investerings om huidige taken te blijven uitvoeren.
- Scenario 'op koers': Extra investeringen om de bestuursagenda 2024-2027 uit te voeren.

Waar mogelijk zijn besparingsopties gekoppeld aan investeringen om de stijging van de gemeentelijke bijdrage zo veel mogelijk te beperken.

Het algemeen bestuur heeft besloten meer tijd te nemen voor de bespreking en onderbouwing van de voorliggende scenario's. Daarnaast heeft het bestuur opdracht gegeven een aanvullend scenario te ontwikkelen dat zich richt op een beperktere stijging van de gemeentelijke bijdrage, met als doel de nullijn de komende jaren zoveel mogelijk te handhaven. Aangezien investeringen door externe factoren onvermijdelijk zijn, zal dit scenario ingrijpende voorstellen bevatten die impact hebben op de primaire taken van de VRU. In dit kader is het onvermijdelijk om ook het dekkingsplan voor de brandweerzorg te heroverwegen.

Daarnaast worden in de komende periode de volgende onderzoeken uitgevoerd op verzoek van het algemeen bestuur:

- Onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de waterongevallenbestrijding.
- Analyse naar de maatschappelijke en financiële kosten en baten van de AED-taak.
- Verkenning doorbelasten dienstverlening ambulancezorg.
- Verkenning doorbelasten dienstverlening liftopsluitingen.
- Verkennen samenwerkingsmogelijkheden.

Voor de bespreking van de bestuurlijk richtinggevende keuzes uit de toekomstscenario's en de bestuurlijke opdrachten wordt een planning opgesteld voor 2025. De eerste bespreking in het algemeen bestuur zal plaatsvinden op 24 maart 2025, wanneer de ontwerpbegroting voor 2026 wordt behandeld. In afwachting van de verdere bespreking van de toekomstscenario's is in de voorliggende kadernota 2026 geen verhoging van de gemeentelijke bijdrage opgenomen op basis van deze scenario's.

Zienswijze kadernota VRU 2026

Wij verzoeken u vriendelijk om **uiterlijk 10 maart 2025** uw zienswijze op de kadernota VRU 2026 kenbaar te maken aan het bestuur van de VRU. U kunt uw reactie richten aan de heer Van 't Hoog (concerncontroller).

De ingediende zienswijzen worden besproken tijdens de vergadering van het algemeen bestuur op 24 maart 2025. In deze vergadering worden ook de ontwerpbegroting 2026 en de geactualiseerde begroting 2025 behandeld. Na deze bespreking wordt de ontwerpbegroting 2026 ter zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden. Het algemeen bestuur stelt de definitieve begroting 2026 vervolgens vast op 7 juli 2025.

Informatiesessie toekomstscenario's

De toekomstscenario's zijn nog niet bestuurlijk besproken, maar worden op dit moment ter informatie met u gedeeld. Dit doen wij uit transparantie en om u tussentijds mee te nemen in het proces. Om eventuele vragen of opmerkingen over de toekomstscenario's te bespreken, organiseren wij een webinar op 13 januari 2025. U heeft hiervoor al een aparte uitnodiging ontvangen. Tijdens het webinar zullen wij ook ingaan op de initiatieven die we samen met de gemeenten nemen om de veerkracht en weerbaarheid van de samenleving te versterken.

Met vriendelijke groet,
namens het dagelijks bestuur,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'J.R. Donker', with a long horizontal stroke extending to the right.

J.R. Donker
secretaris